

РЕШЕНИЕ

№ 10939

гр. София, 05.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 03.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **5868** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.104, ал.1 ЗДСл.

Образувано е по искова молба на Л. Н. С., ЕГН [ЕГН], от [населено място], ПК 1137, [населено място], [улица], срещу Национална агенция по приходите (НАП), с искане за заплащане на обезщетение на основание чл.104, ал.1 ЗДСл за период от 6 месеца, през който не е заемал държавна служба, а именно от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г. в размер общо на 15 192.00 лв., ведно с законната лихва за забава от 13.10.2022 г. до окончателното изплащане и сторените по делото разноски.

Твърди се в исковата молба, че служебното правоотношение на ищеца е прекратено със Заповед № 486 от 26.07.2021 г. на изпълнителния директор на НАП, отменена с влязло в сила на 13.10.2022 г. съдебно решение. Ищецът поддържа, че в релевантния 6-месечен период по чл.104, ал.1 от ЗДСл, считано от 20.07.2021 г., не е заемал друга държавна служба, нито е получавал възнаграждение по трудово правоотношение. Претендира заплащане на обезщетение по чл.104, ал.1 от ЗДСл в размер на 6 основни заплати от по 2532.00 лв. месечно, или общо сума в размер на 15 192.00 лв., ведно с законната лихва за забава от 13.10.2022 г. до окончателното изплащане и сторените по делото разноски.

Ответникът Национална агенция по приходите оспорва иска в писмен отговор от 02.07.2024 г. и в открито съдебно заседание чрез юрк. А.. Поддържа, че на ищеца е изплатено претендираното обезщетение по чл.104, ал.1 от ЗДСл. Претендира се отхвърляне на иска и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – СОФИЯ град, като прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Ответникът е представил Заповед №ЗЦУ-885 от 07.06.2019 г. на изпълнителния директор на НАП, с която на ищеца Л. Н. С., заемащ длъжност „главен инспектор по приходите“, отдел „Ревизии“, дирекция „Контрол“ в ТД на НАП София, на основание чл.89, ал.2, т.1 и т.5 от ЗДСл е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“. Заповед №ЗЦУ-885 от 07.06.2019 г. е отменена с решение № 363 от 20.01.2021 г. по адм.д. № 8743/2019 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 8085 от 05.07.2021 г. на ВАС, V-то отделение.

Дисциплинарното уволнение на държавния служител е основание по чл.107, ал.1, т.3 от ЗДСл за прекратяване на служебното правоотношение, което не е самостоятелно основание за прекратяване, а пряк резултат на наложеното най-тежко дисциплинарно наказание. Във връзка с наложеното дисциплинарно наказание „уволнение“ органът по назначаване е издал отделна Заповед № 4108 от 11.06.2019 г., с която служебното правоотношение на ищеца е прекратено на основание чл.107, ал.1, т.3, вр. чл.90, ал.1, т.5 от ЗДСл. Заповед № 4108 от 11.06.2019 г. е отменена с решение № 6398 от 05.11.2021 г. по адм.д. № 7765/2019 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 7317 от 20.07.2022 г. на ВАС, V-то отделение.

Както изрично е посочено в оспорения акт, процесната Заповед № 486 от 26.07.2021 г. на изпълнителния директор на НАП е издадена във връзка с решение № 363 от 20.01.2021 г. по адм.д. № 8743/2019 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 8085 от 05.07.2021 г. на ВАС, V-то отделение, с които е отменено наложено на ищеца дисциплинарно наказание „уволнение“. Органът по назначаване е приел, че не са изпълнени предпоставките по чл.122, ал.1 от ЗДСл, тъй като след отмяната на акта С. не се е явил да заеме предишната длъжност.

Процесната Заповед № 486 от 26.07.2021 г. на изпълнителния директор на НАП е отменена с решение № 7310 от 06.12.2021 г. по адм.д. № 8669/2021 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 8925 от 13.10.2022 г. на ВАС, V-то отделение.

При тези данни по делото са основателни доводите на процесуалния представител на ищеца, че се касае за две отделни и самостоятелни прекратявания на служебното правоотношение. Това е сторено с два отделни административни акта, всеки един от които поражда самостоятелни правни последици. Няма спор, че веднъж служебното правоотношение на ищеца е прекратено поради наложеното му най-тежко дисциплинарно наказание „уволнение“. След неговата отмяна с влязло в сила съдебно решение служебното правоотношение отново е било прекратено с нов и самостоятелен административен акт - процесната Заповед № 486 от 26.07.2021 г. При изпълнение на предпоставките по чл.104, ал.1 от ЗДСл държавният служител има право на обезщетение на това основание и за двата административни акта, с които е прекратено служебното му правоотношение на отделни и самостоятелни основания, последователно във времето.

Видно от представено от ответника искане вх. №94-Л-415 от 10.08.2021 г. ищецът е поискал от изпълнителния директор на НАП изплащане на обезщетения във връзка с отмяната на Заповед №ЗЦУ-885 от 07.06.2019 г., сторена с решение № 363 от 20.01.2021 г. по адм.д. № 8743/2019 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 8085 от

05.07.2021 г. на ВАС, V-то отделение. Изплатените от ответника с платежни нареждания от 24.11.2021 г. и от 22.05.2024 г. обезщетения са именно във връзка с отмяната на Заповед №ЗЦУ-885 от 07.06.2019 г. Наличието на изплатени обезщетения по тази заповед не пречи присъждането на такива и във връзка с отмяната на процесната Заповед № 486 от 26.07.2021 г., при изпълнение на законовите предпоставки за това.

Нормата на чл.104, ал.1 ЗДСл предвижда, че държавният служител има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението му за незаконно или на невявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но за не повече от 6 месеца.

Касае се за законодателна преценка относно периода и размера на обезщетението за имуществени вреди, претърпени в резултат на незаконосъобразно уволнение на държавен служител. С други думи, обезщетението за имуществени вреди е определено от самия законодател в размер на основната заплата на служителя към визиран в закона момент, но за период не повече от 6 месеца. Определяне на имуществените вреди в друг размер, за друг период или на друго основание (напр. за лично заплатени от лицето осигуровки, който разход то не би направило, ако не е уволнено незаконосъобразно) е недопустимо именно поради визираната предварителна законодателна преценка относно претърпените поради незаконно уволнение имуществени вреди.

В идентичен смисъл са мотивите на Тълкувателно решение № 4 от 06.11.2023 г. по тълк. д. № 4/2022 г., ОСС на ВАС, I и II Колегии – Текстовете на чл. 104, ал. 1 ЗДСл, чл. 237 ЗМВР, чл. 119 ЗДАНС и чл. 172, ал. 1 ЗОВСРБ очертават като общи следните признаци на обезщетяването по реда на цитираните закони - то има имуществен, обективен и ограничен характер в следните насоки - увреждащ юридически факт, правни субекти - носители на субективното право, период от време на търпене на вредите, размер на обезщетенията и предмет на обезщетяване. От обективна страна, обезщетенията, предвидени в цитираните по-горе устройствени закони, имат ограничен, от гледна точка на времеви критерий и критерия размер, характер. Те обезщетяват държавния служител, адресат на незаконното уволнение, за неполучаването на заплата само за периода на оставане без работа, а обезщетението се изчислява на базата на получаваната от него основна заплата (възнаграждение), но за не повече от 6 месеца. Имат имуществен характер и са дължими поради признаването на уволнението за незаконно, след отмяната на заповедта за уволнение от органа по назначаването или съда. Законът не изисква установяване виновен характер на издаването на незаконосъобразната заповед или виновно лишаване на държавния служител от възможност да получава заплата си. Основната предпоставка за получаването на обезщетението, освен признаване на уволнението за незаконно и отмяната на заповедта за уволнение, е оставането на служителя без работа след прекратяване на служебното правоотношение или извършване на работа на по-ниско платена длъжност в същия период, като максималният период на обезщетяване е 6 месеца. От това следва, че обезщетенията по [чл. 104, ал. 1 ЗДСл](#), [чл. 237 ЗМВР](#), [чл. 119 ЗДАНС](#) и [чл. 172, ал. 1 ЗОВСРБ](#) следва да се разглеждат като парично компенсаторно средство за покриване на претърпени вреди. От обективна страна, анализът на текста на разпоредбите, на систематичното им място, на вида и характера на самите закони, налага извод, че така очертаното субективно право на обезщетение

се основава единствено на обстоятелството, че служителят незаконосъобразно е бил лишен от възможност да заема държавна служба и обезщетението има за цел да компенсира неполучената от него заплата "за цялото време, през което не заема държавна служба", поради незаконното му уволнение, но за не повече от 6 месеца. Като обезщетение за вид вреда, по естеството си то представлява обезщетение за пропуснатата полза, изразяваща се в неполучени заплати или възнаграждения, за времето, през което не се заема държавна служба, които със сигурност биха били получени, в случай че служебното правоотношение не е било незаконосъобразно прекратено. Доколкото е предвидено да компенсира липсващия доход от заплати, то представлява обезщетение за имуществени по характера си вреди. Изводът за това се подкрепя и от императивно посочения законен начин на определяне на дължимото обезщетение, което се извършва въз основа на получаваното основно възнаграждение или разликата между получавания след уволнението доход и дохода, от който служителят е бил лишен за периода на оставане без работа, но за не повече от 6 месеца. В тази насока законите, освен основната заплата като основа за обезщетението, въвеждат и ограничен времеви критерий, валиден и в двете хипотези за изчисление на размера на обезщетенията - "цялото време", в което не се заема държавна служба по причина на незаконното уволнение (периодът на незаемане държавната служба има начален и краен момент), но не повече от 6 месеца (допълнителен времеви ограничител), през който период служителят не получава заплатата си.

По изложените съображения съдът приема, че претендираното от ищеца обезщетение за имуществени вреди поради незаконосъобразната и отменена Заповед № 486 от 26.07.2021 г. на изпълнителния директор на НАП следва да се присъди в размера и за срока, определен в специалния закон – чл.104, ал.1 от ЗДСл. С отмяната на заповедта е изпълнена отрицателната процесуална предпоставка по чл.204, ал.1 от АПК, според който иск може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, респ. е осъществен елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за наличие на незаконосъобразен административен акт.

Съдът приема за безспорно доказано и оставането на ищеца без работа в периода от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г. Това обстоятелство се установява от служебно изисквана от съда информация от ТД на НАП София, предоставена с писмо изх.№ 19-24-03-1101#1 от 27.06.2024 г., според което за исковия период от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г. за ищеца няма данни за подадено уведомление по чл.62, ал.5 от КТ за сключен или прекратен трудов договор, както и няма наличие на граждански правоотношения за цитирания период. Разпоредбата на чл.73, ал.1 от ЗДДФЛ задължава императивно предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване - платци на доходи, да изготвят и представят в НАП справка по образец за изплатените през годината доходи и за удържаните през годината данък и задължителни осигурителни вноски по чл. 10, ал. 1, т. 3, 4 и 6 от ЗДДФЛ, т.е. за всички други доходи извън трудовите по чл.10, ал.1, т.1 от ЗДДФЛ. Въз основа на изложеното съдът приема, че предоставената от ТД на НАП София официална информация за липса на изплатени доходи удостоверява по обвързващ съда начин, че за релевантния по чл.104, ал.1 от ЗДСл период ищецът не е получавал такива доходи. По аргумент от чл.104, ал.1, изр.2 от ЗДСл това са както доходи от друга държавна служба, така и възнаграждение за друга работа.

Това обстоятелство се установява и от констатацията по оригиналите на служебна и

трудова книжка, издадени на името на ищеца, респ. липсата на отбелязвания в тях за релевантния период от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г.

По изложените съображения съдът приема за изпълнена и предпоставката за оставане на ищеца без работа в периода от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г.

По силата на изричната разпоредба на чл.104, ал.1 от ЗДСл размерът на обезщетението се определя съобразно размера на основната заплата на служителя, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на невявяването му да заеме службата. Страните не спорят и се установява от приложения към отговора на исковата молба доказателства, че към релевантната дата на отмяната на заповедта (13.10.2022 г.), по силата на Заповед № УЧР-17 от 12.10.2022 г. възнаграждението на С. е определено на 2532 лв. Съдът приема този размер за релевантен към законоустановения размер по чл.104, ал.1 от ЗДСл – обезщетението се определя в размер на основната заплата на служителя, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно. Ето защо, и за оставането му без работа в периода от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г. на ищеца се дължи обезщетение по чл.104, ал.1 от ЗДСл в размер общо на 15 192.00 лв. Евентуално фактическо изплащане на обезщетението след приспадане на данъци не е предмет на настоящето исково съдебно производство.

Ищецът претендира присъждане на обезщетението със законната лихва от датата влизане в сила на решението за отмяната на акта. Изложеното е в съответствие със задължителното тълкуване, дадено в т.4 от Тълкувателно решение № 3/2005 г. по тълк.дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, според което при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове. В случая, отменителното съдебно решение е влязло в сила на 13.10.2022 г., поради което обезщетението по чл.104, ал.1 от ЗДСл, в общо размер от 15 192.00 лв. следва да се присъди със законната лихва, считано от 13.10.2022 г. до окончателното му изплащане.

След като законната лихва се дължи и изчислява към датата на окончателното плащане на обезщетението по чл.104, ал.1 от ЗДСл, съдът намира, че не следва да изчислява и присъжда мораторна лихва, считано от 13.10.2022 г. до датата на предявяване на иска, а законната лихва следва да се присъди общо, считано от началния момент на забавата.

По изложените съображения съдът приема, че са изпълнени предпоставките по чл.104, ал.1 от ЗДСл – налице е влязъл в сила съдебен акт за отмяна на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение и служителят е останал без работа в релевантния 6-месечен период.

При тези изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК ищцата има право на сторените в производството разноски в размер 500 лв. за адвокатско възнаграждение, което е под минималния размер от 1767.28 лв. по чл.8, ал.1, вр. чл.7, ал.2, т.3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и напълно съответства на фактическата и правна сложност на спора.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш Е Н И Е :

ОСЪЖДА Национална агенция по приходите, [населено място], [улица], да заплати на Л. Н. С., ЕГН [ЕГН], от [населено място], ПК 1137, [населено място], [улица], на основание чл.104, ал.1 ЗДСл обезщетение за периода от 20.07.2021 г. до 20.01.2022 г. в размер на 15 192.00 лв., ведно с законната лихва за забава от 13.10.2022 г. до окончателното му изплащане и разноси в размер на 500.00 лв.
Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: